

מדינת ישראל
הכנסת

ש.פ.

פרוטוקול מס. 2 / ד'

פשיטה ועדת הפנים, שהתקיימה ביום ג', ז' בחשוון
חשי"ט - 21.10.58, בשעה 09.00.

נכחו - חברי הוועדה:

- י. דיפתיין - היו"ר
- ד. בר-רב-האי
- ע. דגני
- ח. לנדאו
- ז. צור
- י. רוקח
- י. ישעיהו

פוזמונים:

מר גוטסלד - מטעם משרד החקלאות
מר לויין -

מר דוזנשל - מטעם משרד המשטרה
מר סילכדסטון - " הפנים

מר דוסנברג - מטעם משרד הפנים

מר ארזי -

בסדר-היום: חוק שירותי כנאות, חשי"ט-1958

היו"ר י. ריפתין:

אני פותח את הישיבה.

אבקש את חבר הכנסת ישעיהו למסור לנו פרטים על הדיון שהתנהל בוועדת המשנה.

י. ישעיהו:

ועדת המשנה קיימה ישיבה אחת, והתנהלה שם בירור מקיף על התאמת שני החוקים: חוק הכנאות והחוק למניעת שריפה בשדות. היתה הצעה, לשלב את שני החוקים ועשייתם לחוק אחד. בהתאם לדעות שהובעו בישיבה, הוחלט ששני החוקים יקויימו, אלא שהחוק למניעת שריפות יהיה נתון לביצועו של שר החקלאות כפי שמוצע בחוק. אולם, ישנם שני סעיפים - 7 ו-9 אשר הוכנסו לחוק שירותי כנאות לשם תיקון. שני סעיפים אלה יוצאו מחוק למניעת שריפות בכלל והם יוכנסו בחוק לשירותי כנאות לשם רישות כל הארץ, וזה ייעשה בשיתוף פעולה בין שר הפנים ושר החקלאות.

הכנסנו את סעיף 4א כתוספת, האומר: "שר הפנים, בהתייעצות עם שר החקלאות, רשאי לחייב בהחזקת ציוד, מתקנים וחטרים לכיבוי דליקות מהסוגים ובכמויות שיקבע. כל אדם המחזיק בקרקע ששטחה לפחות אלף דונם מטרי, או גוף משפטי המוסמך לכך לפי תקנותיו ושכלל חבריו מחזיק בקרקע ששטחה לפחות אלף דונם מטרי (והקרקע אינה בתחומי שטח מגורים בנוי של אזור עירייה, של אזור מועצה מקומית או של כל ישוב אחר)".

הנוסח הזה נלקח מחוק למניעת שריפות, המדובר לא ברשות מקומית אלה בכל שטחי קרקע הנמצאים בין הרשויות המקומיות. והשאלה עליה אנו דנים עכשיו היא, אם השיעור של 1000 דונם מטרי חייב להיות שטח רצוף, מדוע צריך להיות דוקא 1000 דונם ולא 500 או 900 דונם?

אלו הן שתי השאלות שאנו רוצים לסכם כדי שסעיף 4א יהיה במקום המיועד לו. בהצעת החוק יש סעיף 14 אשר הוא מנוסח באופן מורחב מזה שהיה בחוברת הכחולה. (קורא סעיף 14).

כדי שתהיה בהירות, סעיף 4א בא למנוע סדרי כנאות, ולא נתפרש כאילו הוא מחייב שטח קרקע מעובדת או לא מעובדת, לכן באה תוספת זו כדי לא ליצור כפילות.

י. רוקח: אני מציע למחוק את השיעור של 1000 דונם.

ח. לנדאן:

השאלה היא הגיונית לגבי איזה שטח אם תפרוץ בו שריפה. השאלה היא, היכן מתחיל התוקף, מבחינו

השטח?

היו"ר י. היפתין: האם יכולה להתקבל ההצעה, שהדבר יימסר לתקנות?

פר רוזנטל:

הרשות המקומית דואגת לזה שבתי חרושת יחזיקו ציוד. נוסף לזה אנחנו אומרים, שמי שיש לו 1000 דונם, והכוונה היא לפוסדות שיכולים להחזיק קרקע חקלאית, מחוייב להחזיק ציוד, אפשר לצמצם את השיעור, אולם אי אפשר לומר סתם קרקע, כי זה עלול לחייב כל אדם.

היו"ר י. ריפתין:

שר החקלאות לא נקב בכל שטח; הוא אמר שטח שייקבע בתקנות.

י. רוטנברג:

אם משאירים זאת להחלטת השרים, אזי מוטב לא לכתוב מאומה.

פר רוזנטל:

אינך יכול שלא לכתוב מאומה.

היו"ר י. ריפתין:

אנו נצביע זאת.

ה צ ב ע ה

בעד אי קביעת הגבלה בתוך נוסח החוק - רוב

בעד קביעת הגבלה בתוך נוסח החוק - 1

הוחלט לפסוק לשר החקלאות לקבוע את ההגבלה בתקנות.

ח. לנדמן:

אני סבור שלפחות הדבר הזה חייב להיות
מפורסם בתקנות. יוצא כאילו שכל הענין
יוצא מכלל כל פיקוח ציבורי. זה ענין שבין שר לבין פלוני ואלמוני.
אני חושב שזו שיטה לא טובה אם נותנים דיסקרציה לשר.

היו"ר י. ריפתין:

אני חושב שצריך כאן לחפש צורת מעבר.

פר גוטבלד:

הייתי מציע להוסיף את המלים: בכל שטח המדינה
או בחלק מסו.

י. ישעיהו:

סעיף 21 מתאים לשירותי הכבאות.

פר רוזנטל:

המדובר הוא על שטח בנוי. גם בחוק לפניעת
שריפות כתוב בשדה, הואיל וההגדרה של שדה
נופלת, אזי פירשנו אותה כך.

ד. בר-רב-האי:

אני מציע שלא תהיה הגבלה כזו, שלא תהיה
רק באזור בנוי.

היו"ר י. ריפתין:

אני מבין שסעיף 21 אין מתנגדים.

סעיף 21 בתקבל.

י. ישעיהו:

סעיף 21א: (קורא).

ברור שזה לא בשטח מגורים, ואין הוא באזור
עירוני או באזור של מועצה מקומית אחרת.

~~סעיף 22~~ ב דן בגיוס בני אדם. קיימת גם כאן
הגבלה כפי שקיימת בסעיף 22, והן לא תחולנה אלא בדליקות שתפרוצנה
באזור של מועצה מקומית או של כל ישוב אחר. ההצעה היא, לא להגביל את
המספר.

ע. דגני:

בסעיף 21א מדובר על קצין משטרה מדרגת ספקח ופעלה, לדעתי אין לזה ערך. כשפורצת שריפה או שתי שריפות בנגב, למשל, אזי הקצין שולח טפלים, אני מציע להוסיף את הטפלים: "או מי שהוספן על ידו".

ח. לנדאו:

אם בקרא מישהו לעזור בשריפה לא לו, הוא חייב להעמיד את הציווד והחטרים אשר רכש אותם במאמצים גדולים, לכיבוי. זוהי הוצאה רצינית. השאלה היא, מי נושא בהוצאות אלה? כמה נטיל על הקלאי על פי החוק לשאת בהוצאות? לפעמים הוצאות כאלה מתבטאות בטכום די רציני. מי ישא בהוצאות אלה?

הינ"ר י. ריפתין:

בסעיף 22 בכתוב, שרשאים לגייס לכיבוי הדליקה כל גבר, מה דעתכם, האם אפשר לכלול כאן גיוס נשים?

ו. בר-גב-האי:

לא יוכל סה"ל לגייס נשים בשדות,

א. רונטל:

רצוני לשאול את חברי משרד החקלאות: כיצד פעל חוק זה עד כה? אולי איננו אומרים דבר חדש, אולי זה קיים בהוצאות הכלליות?

ב. לוי (משרד החקלאות):

הסעיף הזה הופעל על פי החוק הקיים, ויצאו לכבות שריפות, ואכן היו דרישות וטענות כי בדרך כלל לא באו על סיפוקם, משום שלמשרד החקלאות לא היו תקציב לכיבוי שריפות. אולם, פעולות הכיבוי בכל זה געשו.

ד. בר-גב-האי:

השאלה אותה העיר חבר הכנסת לנדאו היא נכבדה. שיתוף פעולה וגרימת הפסדים במיוחד בשעת כיבוי השריפה. שאלה זו מתעוררת לגבי כל החוק. חושבני שצריך להיות כאן סעיף כללי, האומר כי בתוקף חוק זה בעל הציווד רשאי לקבל פצוויים. אין זו שאלה של עזרה הדדית - היום אני עוזר לך, מחר תעזור לי.

ה. ישעיהו:

אני רואה את הערתו של חבר הכנסת לנדאו כדבר בעתו. אבל כישירה הקודם אנחנו ניסחנו שני סעיפים - 34 ו-35, הם מדברים על גיוס מתנדבים - כפי שבנוסח בסעיף 22ב, וכן על גיוס ציוד.

ע. דגני:

בנושא זה דבר ואין זה חדש. קבלנו את סעיף 13 בו נתנו רשות לשר הפנים להסדיר זאת. זו כוונה מתוך הנחה שיש עוד סעיף שם הוא קובע ששר הפנים יחלק את כל הארץ.

הינ"ר י. ריפתין:

אני עוסקת בשאלה שבגייסים אנשים שאינם מבוגרים לצורך זה אלא גיוס רכוש. באים לאיזה מסק אשר יש לו סולמות, לפי חוק זה אפשר להעביר את הסולמות ממקום זה למקום השריפה, האיש הפרטי הזה צריך לתת אותם; בדרך שזהו רכוש, וצריך להחזיר לו את הסולמות בשלמותם או מתוקנים כפי שהיו. כפי שהבינותי מדברי חברי הוועדה, הציבור חייב לעזור במקרה של שריפה. לכן אני סבור, שצריך להיות סעיף כזה המדבר על לקיחת רכוש.

פר רוזנטל

אבקש לתת לנו זמן לנסח זאת, זהו דבר עדין ביותר. לדעתי, רשות הכבאות חייבת לשאת בהוצאות.

ח. לנדאו:

הדברים מתייחסים ברוב המקרים למקומות איפה שאין שם רשות כבאות.

אני מציע שהפיקודים יכנסו ע"י משרד החקלאות. יתכן והאדם יחוייב עם ציודו. מקבלים ונותנים - זה בגדר עזרה הדדית. אשר לצד החפרי - החוק בא לפסוד אותו. חושבני שהמדינה חייבת לשאת בזה.

ד. בר-רב-האי:

כל כיבוי שריפה כרוך בהוצאות. אני מציע דבר פשוט: הנזק הזה יזקף על חשבון הוצאות השריפה; מי שמחייב את כל זה - יבטל.

פר רוזנטל:

השאלה של חבר הכנסת לנדאו היא היפוטטית מאד. אין שטח בארץ שאיננו בתחום איזוה של רשות מקומית. אולם, כדי לפלא את החור הקטן הזה, שמנו את הסעיף 14.

י. ישעיהו:

כשיושבים ומחוקקים חוק, מוצאים שאלות הרבה יותר היפוטטיות. יחד עם זה רצוני להעיד שהפעם יש גיוס ציוד בטווח של 50 קילומטרים. הגיוס נעשה בתוקף צו שמוציא ספק משרה או ספקד יחידת הכבאות. לדעתי, הכרחי שתהיה פה כתובת, והיא צריכה להיות הממשלה.

הי"ר י. ריפתין:

רצוני להזכיר כי בדיון שהתקיים בוועדה, עסקנו בחוק הזה ואמרנו שלא יהיו יוצאים מן הכלל. הארץ כולה תהיה פנויה כבאות, ודברנו כי יחידות מוניציפליות אינן מספיקות, וכוננת המחוקק היא שטילים את האחריות על הממשלה. משרד הפנים הבטיח שלא יהיה שטח שלא תחול עליו רשות כבאות. ולכן, איננו רוצים שיהיו יוצאים מן הכלל.

לי נראה שהכתובת לגבי אותם האנשים היא, רשות הכבאות. אבל אם יש צורך באיזה שיקול נוסף, אני מבקש את נציגי הממשלה להתייעץ ביניהם, והם יציעו לנו נוסח.

י. רוסק:

הייתי מציע ללכת בדרך מקבילה לרשת החינוך.

פר רוזנטל:

סעיף 4א יהיה פנויה כך: שר הפנים, בהתייעצות עם שר החקלאות, רשאי להתקין תקנות המחייבות בהחזקת ציוד, פיתקנים וחפריים לכיבוי דליקות פהסוגים ובכפופות שיקבעו, כל אדם המחזיק בקרקע והקרקע אינה בתחומי שטח מגורים בנוי של אזור עירייה, של אזור מועצה מקומית או של כל ישוב אחר.

הי"ר י. ריפתין:

זה מתקבל.

עתה בנוגע לגיוס נשים למען להושיט עזרה בכיבוי השריפה. האם אפשר להטיל חובות על נשים? אינני בטוח אם ציבור זה של נשים לא יפגע.

אם הן תרצינה - התנדבנה.

ח. לנדאו:

אני מציע שנכתוב "אדם", נבזה אנו נשאיר
לשקול דעתו של הסגל, ונאמין לו שלא יגייס
נשים שאינן יכולות להתגייס.

ד. בר-רב-האי:

נביח שפורצת דליקה בפסק הפועלות, מדוע שלא
תעוררה הנשים. אני אומר כי בענין זה צריך

היו"ר י. ריפתין:

להיות נוסח יותר כללי.

המדובר הוא לא לגבי גיוס כוח אדם, אני בדעה
שיש לחייב את האנשים ובלבד לא את הנשים.

ח. לנדאו:

אם אשה תרצה להתנדב - בבקשה.

ה צ ב ע ה

בעד הכנסת הפלה "אדם" - 3

בעד הכנסת הפלה "גבר" - 3

הוחלט להשאיר את הנוסח כפי שהיה בסעיף 22א.

באשר לשאלה שעורך חבר הכנסת דגני - פסק
או מי שהוסמך על ידו.

היו"ר י. ריפתין:

כל הענין הזה של פסק במסמך, יתבטל בעתיד
הקרוב, ולכן צריך למצוא צורה אחרת. אאאאא

ד. בר-רב-האי:

באשר: קצין מסמך ומעלה.

י. ישעיהו:

אינני נוקט עמדה בשטח זה, משום שזוהי אחריות
גדולה מאד. לדבר זה צריך לתת שקול דעת בעל
דרגה מסויימת, ולא כל שוטר יכול לעשות זאת, אלא הוא בא באופן אלטרנטיבי.

מר רוזנטל:

עוזר לפסק איננו קצין.

מר ארזי:

צריך לבדוק את פקודת המסמך.

מר רוזנטל:

אולי נקבל את ההצעה המקורית של חבר הכנסת דגני,
האומרת: פסק או מי שהוסמך על ידו.

היו"ר י. ריפתין:

אני מוכן להצטרף לדעתו של חבר הכנסת דגני.
באשר: פסק ומי שהוסמך על ידו.

י. ישעיהו:

אם הקצין נמצא במקום, מדוע להסמין אחר?

מר רוזנטל:

ד. בר-רב-האי:
יסמין לא למקרה מסויים, אלא הוא יתן
מכויות אחרות. צריכה להיות אסמכה
בימי שלום, והיא צריכה לבוא במקום גבוה. לכן, צריכה להיות איזון
רשות מרכזית שתסמין אותו.

י. ישעיהו:
אני מבין את שיקוליו של פר רוזנטל, אבל
דוקא במהלך זה אני רוצה לקחת לעצמי דוגמה
בערך כזו: במצפה רמון פרצה דליקה ושם ישנו שוטר; הוא רוצה לגייס
ציווד של סולל-בונה הנמצא בטווח של 10 ק"מ. הנה, לא ידעו שלפתע פתאום
תפרוץ דליקה, הפסקה שיודע חוק, אופר לו טלפוניית: אני מסמין לך.

היו"ר י. ריפתין:
אני מבין שישנה הסכמה למחוק סעיף 21.

י. ישעיהו:
רצוני להציע סעיף זה יישאר, מפני שהחוק
הזה הוא איזה קריאה נרגשת לחובת האזרח.
הסעיף הזה יכול להישאר בחוק למניעת שריפות כי הוא אורגני.

היו"ר י. ריפתין:
אם הקריאה הזו בשני החוקים תישאר - הרי שאין
זה מזיק.

פר רוזנטל:
אם סעיף זה נמצא בחוק למניעת שריפה בשדות,
לדעתי הוא יוצר סיבוכים.

פר סילברסטון:
אני רוצה לומר שהחוק איננו מכשיר טוב ביותר
לקריאות נרגשות. לא פעם היה כך שראינו צורך
להסביר את החוק כדי שיעבור בקריאה סופית. הושבני, שהסעיף הזה לא בא
לעודד, אלא הוא אופר: אם לא תעשה כך וכך, תקבל עונש. אני מתנגד
לרעיון להשאיר שם בחוק למניעת שריפה וגם כאן - בחוק שירותי כבאות.
אולי יש לצמצם את החוק שם, ואילו כאן - בצורה מורחבת ביותר, בו בזמן
שבשטחים אחרים אין צורך בזה. הרי אם תפרוץ דליקה במקום סואן, כל אדם
יקרא למשטרה, הצעתי, לא לחזור על כך גם בחוק זה.

היו"ר י. ריפתין:
אני מציע לקבל את דעת היווריסטים.

ה ו ח ל ט
למחוק סעיף 21.

פר גוטבלד:
ברשותכם, אני רוצה לחזור על סעיף 4א.
להטיל על כל בעל קרקע להחזיק ציוד מתאים,
לדעתי, דבר זה אינו מתקבל על הדעת, יוצא שהשר לא אצ יוכל לספק לפי
גודל הקרקע, ואז השר לא יוכל להשתמש בתקנות. אולם, הבעיה מסתבכת לגבי
מושב. שם יש מספר מתיישבים שמחזיקים שטחים קטנים. אם כן, מי חייב
בהחזקת הציוד - המושב או המתיישב?

היו"ר י. ריפתין:
אדוני סבור שהשר חייב להטיל על כל אדם שיש
לו דונם קרקע?

פר רוזנטל:
מבחינה משפטית יש אמנם כמה ספיקות, השר
יוכל להטיל חובה על כל בעל קרקע. אם נכתוב,
כדי להניח את דעתך, כל קרקע ששטחה כך וכך, הרי שהדבר יקשור אותו.

אינני חושב שתהיה כאן אולטרא וירס, שכל אדם
יק יער ששטחו כך וכך - יהיה חייב להחזיק בציוד. מכל מקום זהו
ישמטי.

לגבי שדות, זה שייך לקרן הקיימת. הוועד
הוא החוכר. יש חוכרי משנה וכו'.

ע. דגני:

הקרן הקיימת מעבירה את הזכויות. המושב
פאורגן כאגודה שיתופית בע"מ. האגודה הזו מעבירה בחכירה משנה, נאמר:
לא, לב' ועוד את האדמות.

ד. בר-רב-האי:

רצוני לשאול את היועצים: מה עם האדמה הממשלתית?

היו"ר י. ריפתין:

סעיף 42 מפקודת הפרשנות, זה לא חל. אינני
רואה שפה צריך להיות כתוב.

מר רוזנטל:

על מחקיק הקרקע ולא בעל הקרקע. פה מדובר על
פוססיה.

ד. בר-רב-האי:

אני מבין שפר גיל, שישב אתנו בוועדת המשנה,
מסר לנו כי הממשלה יחד עם הקרן הקיימת והסוכנות

ע. דגני:

היהודית מביאים ציוד וכו'.

יש בתוך הציבור רגישות בענין זה.

היו"ר י. ריפתין:

אי אפשר לחייב את הממשלה.

מר רוזנטל:

אין שום יסוד להוציא את הממשלה מזה.

ד. בר-רב-האי:

השר איננו רשאי לחייב את הממשלה. אני חושב
כי אני אאלץ להכניס הסתייגות בשם שר המשפטים.

מר רוזנטל:

יש תקנות הג"א, לפשל. האם תקנות אלה חלות
על בנינים ממשלתיים? אם כן - הרי אין זה
שייך לענין זה. תקנות הג"א מחייבות את בניני הממשלה. זה חוק המדינה.
הוא הדין לגבי חוק זה - הוא חל גם על אותו רכוש שהממשלה מחזיקה.

היו"ר י. ריפתין:

איך שר הפנים יחייב בתקנות את הממשלה?

מר רוזנטל:

הוא לא יחייב.

היו"ר י. ריפתין:

אני בעד חיוב הממשלה.

י. ישעיהו:

אולי אפשר להוסיף סעיף מיוחד שיהיה בנוסח כפול
שנוסח סעיף 14; יהיה סעיף 14, 14ב, וכו'.

אני מבקש זכות הסתייגות לשר המשפטים.

מר רוזנטל:

אולי להוסיף את המלים "לרבות המדינה".

אני מקווה ששר המשפטים לא יסתייג. חוק זה
חל על המדינה.

ד. בר-רב-האי:

היו"ר י. ריפתינו:
בזה אני מסיימים את הישיבה. ישנה בקשה של
חבר הכנסת רוקח כי בבעיית הכסף בדון בישיבה
הבאה. בענין זכות הפצויים - דבר שדנו בו בישיבה הקודמת - הודיע לי
מר רוטנברג שישינה התנגדות נמרצת מצד המשלה. קיימתי שיחה על נושא זה
עם שר הפנים והסברתי לו את עמדת הוועדה, וסיכמנו בינינו שנקיים ישיבה
בשבוע הבא בהשתתפותו.

הישיבה ננעלה בשעה 10.35.